

עין משפט נר מצוה

בזא א מיי פירד מנהל פסקה"מ הלכה ט:

מוח ב מיי פירט שם הלכה

בטב ג מיי שם הלכה יח:

א דה מיי פירט שם הלכה א:

ב ד מיי פירט שם הלכה א:

ג ד מיי פירט שם הלכה ג:

ד ד מיי פירט שם הלכה א:

‏‏

הגהות הב"ח

(א) גבי' לפנה אחרינה ולא היא הני אימורים חזו למלמיהו הני לא חזו כלל כ"ל:
(ב) רש"י ד"ה ומודה וכו' על מנת להניח את דמיו ואמרו שחזרו וקובעו:
(ג) ד"ה אחר רבא וכו' וקבעי ליה בפיגול ולא:

‏‏

מוסף רש"י

ליתן את הניתנין למעלה כו'. חשב סתם כשר ליתן את הניתנין כו' ששטת או קיבל הולך על מנת לזרוק המזריקה בלע מקומות:
(א) לאלתר בשער. אם חשב על מנת לזרוק שלא במקומו הויס כשר, דלוי נמי זריקה פסולה היא וגמלא שעבד שאר העובדים על מנת לזרוק את הדם במקומו. כשר הוא בוכינה וזמנת במקומו, כדלמברקן מתשני און התחשבה פסולה בלא חזן למטת וזמן למקומו ופסח וחסלת שלא לשמן:
(ב) חזרו וחיביב. בעבודה שהי על מנת לאכול חזן למקומו:
(ג) יסורל ואין בו כרת. ואלן חייבין כרת על אכילתו (ע"פ ב"ר).
(ד) חזרו לזמנו פיגול וחיביבין עליו כרת. שרי קרנו ממזיו, דהכי מנן משמתינן (כט):
(ה) חזן למקומו פסול חזן למטת פיגול שרי קרנו ממזיו. מנן בפיגול מנן בשמתינן בשיקרא ואלן פסול מחשבה אחת להוליו מיד פיגול:
(ו) למחר פסול. אבל אם אחיה מחשבה חשבה בעבודה ראשונה ליתן את הניתנין למטה למעלה חשב לזרוק אחיה זריקה למחר, פסול דמקומתינן מניי דהוי מחשבת פיגול, שארי שטת על מנת להניח דמז למחר פסול וכו' יהודה היא דפסול ליה:
(ז) חזרו וחיביב. בעבודה שניה בין חזן למטת בין חזן למקומו פסול ואין זו כרת, דלא ליפסול ליה במחשבה קרימא וזו מחשבה שטת על מנת למחור פסול, דלא קרני כל מחזיו (ע"פ ר"ש).
(ח) מורגלא (ע"פ ר"ש).
(ט) אשר לה. קרא יתירל הוא, דהוי ליה למכתב מונח בשלמים ויתעולמו עליו, וכפיא אשר לה, לרבות אף כשר הקרב לה' שלא אכלו בעומלה טעם כרת:
(י) לרבות כ"ז אומרי כו'. שאל נעמלו ואכלן טהור, שעובר עליהן משום כ' לאין, לאו דריות שאף הסתן וז' אכלן, ולא דטומאת הגוף, ואכלעלי קאי ויהי קאמר לא אכל והשער נמי שנטמא לא אכל (ע"פ ר"ש ב"ר).
(יב) דניתנין על מזבח החיצון. עולה ושלמים ואשם, טעמיהן שמי מתנות שהן ארבע (ע"פ ר"ש ב"ר).

ליקוטים

קרינת קרנת קרית. שאלה: אם נפסל ספר תורה בחסרות ויתרות שיהיה כנגד המסורה, שאני אומר אין ספרי המסורה מעולין מספרי התלמוד שאמר פלגשם כתיב וכן ואשםם כתיב וכן כלת כתיב וכן קרנת כתיב, ובספרים שלנו פלגשים ביריד ואשםם ביריד כלות ביריד קרנות ביריד, הפך מזה שאמר חכמים, ואין אנו חוששין לספרי התלמוד לתקן הספרים לשלמות. שיק אני מקובל ממך. ואך נחוש לספרי המסורה חרישם מקורב באו כו'.

אמנם אני איני תמה על פסוקי דרשות של הגדה כדאמרן, אבל קרנת קרנת חושש אני להם כיון שב"ש בבי"ה מוריס להם, ולא נחלקו אלא ביש אם למקרא או יש אם למסורת, ושניהם עושין דין ע"פ החסר והיתר. ודעתי היה לתקנם אלא שאני ירא בדבר, ואשמר לי עד יבא דברך ויורנו כי הדיעני דעתך בזה. תשובה. מודעתי שכן האמת שאין מוסיפין וגורעין בכל מקום ומקום בספרים ע"פ המסורת וע"פ מדרשי אגדה, לפי שחלוקין במקומות בארצות ע"פ חכמיהם הבקיאים בחסרות ויתרות כו'. ומ"מ בכל מה שבא בתלמוד דרך עיקר דין בקרנת קרנת ובסבכת לטופטת כו' בזה ודאי מוחקנין המיעוט. וכן בכל מקום ומקום אפילו בחסרות ויתרות מחקנין המיעוט ע"פ הרוב, דמקרא מלא דבר הכתוב אחרי רבים להטות (מש' כנשא' המיוחס למנצין ס' ל"ה. בקלוג):

לראו:

שיאבְלוּהוּ שומאים. לא דמי לאכילת כלבים ^[א] דצטמאים מיפסיל קודם אכילה משעת נגיעה ואפי' תמצ לו חצירו מ"מ

בזהך ^[ב] (מחשבה אכילת) דבר אחר גורם לו שכלא אכילה יכול לפוסלו נגיעה:
בשער פסח שרלא הוצלח. הא דמניא בהקומץ רבה (מנחות

דף כה):
דשאין ניתר לטהורים אין חייבינן עליו משום טומאה היינו בדבר שצריך היתר מונח כגון בשר שנטמא לפני זריקה ולא דמי לבשר פסח שלא הוצלח ולחמי מודה שלא הורמו ^[ג] ונריך לדקדק דהנא דרשין אשר לה' לרבות אימורי קדשים קלים לטומאה והסם מוקמינן ליה לרבות לן ויואל:

הדרן עלך בל הפסולין

מנין לניתנין עץ מובח החיצון שנתנן מתנה אחת כיפר ב'.
לכאורה אח"א כצית שמאי דצית

הלל כיון דמכשרי צנטטת לקמן ^[ד] וכפר אע"פ שלא נתן אלא אחד לא נריך קרא לשאר קרצנות וכן משמע בסוף שמעתינן דקאמר וכל הנך מנאי דמפקי ליה להאי ודס זצחין ישפך לדרשא אחרינא כל הניתנין על מונח החיצון שנתנן צמתנה אחת שכיפר מנא להו סצבי לה כצית הלל דלמרי אף חטאת שנתנה צמתנה אחת כיפר וילפי כולוה מחטאת וגרסא דלמאי אפי' כצ"ה וקסבר האי תנא דלא ליפינן מחטאת משום דשמי מתנות שהן ארצע דשאר קרצנות ילפי' צפ' איזוה מקומן (לקמן דף נג). מדכתיב סצבי והוה אמנא שמים ^[ה] עשאן הכתוב כמתנה אחת ולא כיפר אי נמי משום דטובא סצבי כתיבי וסנה לעבד ולקמן נמי אמרי' ^[ו] וכפר וכפר וכפר מפמי הדין כו' מה דמיס האמורים למטה שנתנן מתנה אחת כיפר אף דמיס שלמעלה

בשר פסח שלא הוצלה ולחמי תודה שלא הורמו דלא חזו לא לגבוה ולא להדיוט ^[א] ^[ב] (לישנא אחרינא הא אימורין לא חזו ולא היא הנך חזו למילתייהו והני לא חזו כלל):

הדרן עלך בל הפסולין

בית שמאי אומרים ^[א]כל הניתנין על מזבח החיצון שנתנן ^[ב] במתנה אחת כיפר ובחטאת שתי מתנות ובית הלל אומרים ^[ג]אף חטאת שנתנה מתנה אחת כיפר וליפיכך אם נתן את הראשונה כתיקנה ואת השניה חזן לזמנה כיפר ואם נתן את הראשונה חזן לזמנה ואת השניה חזן למקומה פיגול וחיביבן עליו כרת יכל הניתנין על המזבח הפנימי שאם ^[ד] חיסר אחת מן המתנות כאילו ^[ה] לא כיפר לפיכך הנתן כולן כתיקנן ואחת שלא כתיקנה פסולה ^[ו] ואין בו כרת:

גבי' תנו רבנן ^[א]מנין לניתנין על מזבח החיצון שנתנן במתנה אחת שכיפר תלמוד לומר ^[ב]ודם זבחך ישפך והאי להכי הוא דאתא האי מיבעי ליה לכדתניא

בית שמאי פרק רביעי זבחים

יהא חייב. מלקות: **דבר רע**. מוס בגלוי שהוא מגונה קרי דבר רע צבכורות צפרק על אלו מומין (דף לז):
ומודה רבי יהודה. צחיצב על מנת להניח ^[א] ^[ב] שחזר וקובעו לפיגול אם חזר ומישב בעבודה שניה על מנת לאכול חזן לזמנו ולא אמרי' כבר נפסל צמחשבת

הינוח: **אמר רבא סדע**. דמחשבת הינוח לרבי יהודה לאו כמחשבת חזן למקומו ושלא לשמו היא לאפוקי מידי פיגול דהא פיגול דשוחט על מנת לזרוק את דמו למחר לפני זריקה לאו כלום היא ואין המחשבה מועלת עד שזרק הדס היום דצענין קרב ^[א] כל ממזיו ^[ב] ומיחו מחשבה קמיימא מחשבת הינוח הוי וכי זריק ליה אח"א זריקה וקבעי ^[א] ליה ^[ב] ולא אמרי' הואלי ומעיקרא פיגול ^[א] לא חיילא איפסיל ליה צמחשבת הינוח וכי זריק ליה או צפיגול או צשמיקא לא ליחול פיגול:
הסם חז מחשבה. דלא שנה מחשבתו ^[א] הראשונה והיא היתה לשם פיגול:
פרי מחשבות. והאחד ^[א] שם פסול לה ולא שם פיגול:
בשר. כדלמרינן צמתני' לרברי הכל:
למחר פסול. חישב ליתן למחר את הניתנין למטה למעלן ואוקי צפרק שני' ^[א]משום מחשבת הינוח כרבי יהודה ולא משום מחשבת נתינת מחר דל"כ פיגול מיבעיא ליה ^[ב] אלמנא לא הוי פיגול דזריקה דלא כשר צאכילה לא אח"א לידי פיגול וקתני חזר ומישב צו אלמנא לא מייקבע מו פיגול:

חישב שיאלטוהו טמאים למחר פיגול ולא אמרינן לאו מחשבה היא דאכילת טמאים לא חזיא והוי כמחשב מחשבת פסול:
סדע. דמחשבת כא' אכילת פסול לא תפקא מידי פגול צר מחשבת ^[א] חזן למקומו (ולזמנו) דהא בשר לפני זריקה לא חזי לאכילה וכי מחשב ציה צשחיטה ע"מ לאכולה למחר מפגיל ^[א] דהשטא אכילה פסולה היא בלא שום פיגול:
הסם זריק ומיחיו. ואשתכח דלמחר אי לאו משום פיגול הוה חזיא לאכילה:
שלא הורמוה ^[א]. ד' חלות הנתרמות לכהן מארצעה מינין שבה דכתיב והקריב ממנו אחד מכל קרבן תרומה וגו' (ויקרא ז):
משום טומאה. אם אכלן צטומאת הגוף. ואע"ג דקיי"ל ^[א] שאין ניתר לטהורים אין חייבין עליו משום טומאה האי כיון דלחזק דס ניתר לטהורין קרינן ציה ואע"ג דאין פסח נאכל אלא ללי וחלות המודה עד שיומרו:
ה"ג אשר שנה **לרבות אימורי קדשים קלים לטומאה**. והנפש אשר תאכל מנשר זבח השלמים אשר לה':
לטומאה. להתחייב כרת האוכלן צטומאת הגוף דאשר לה' יתירל הוא למידרש ציה דבר שהוא עולה לגבוה:

הדרן עלך בל הפסולין
מתנות
וצחטאת שמי
מסנפס. מתנות **הראשונה**
נתן את
השנייה
מפגלת
אכילת
צבר
חזן
הקרצן
ליקרב
על ידי
מתנה
ראשונה
ואין עליו
משום
טומאה
האי כיון
דלחזק
דס
ניתר
לטהורין
קרינן
ציה
ואע"ג
דאין פסח
נאכל
אלא ללי
וחלות
המודה
עד שיומרו:
ה"ג אשר שנה
לרבות אימורי קדשים קלים לטומאה. והנפש אשר תאכל מנשר זבח השלמים אשר לה':
לטומאה. להתחייב כרת האוכלן צטומאת הגוף דאשר לה' יתירל הוא למידרש ציה דבר שהוא עולה לגבוה:

ושלא לשמו דפסח וחסלת לא חזיא מפיוול טעמיה דרכא, ואי משום דגלי קרא לא יערב צו מחשבת אחיות א"כ אפי' מחשבת הינוח נמי, וי"ל דהא דקאמר הנה שהוקבע לפיגול לא קאי לכולהו מחשבות דלעיל צמתני' אלא אלהניח דמו למחר כיון שחזר ומשב לזרוק למחר אין או עירוב מחשבות אלא עירוב מחשבתו ראשונה דלהניח ולזרוק דמו קאמר וקנא קשה דמשעת דקאי אכילת ממני' גם אלאזילאו (לחזן או להניח) למחר (בחזק) כמו שהוכר בקועטער, לך נראה למתריס דהא דגלי דעירוב מחשבות מולא מידי פיגול היינו דוקא צמחשבת הכמועות צנטקס דסייע חזן למקומו או שלא לשמו אכל מחשבת הינוח דימספאל מנסרל לא. וא"מ א"כ אח"א ליטריך להאי מדע דקאמר רבא וי"ל שלא בלמוד אותו פסול מחשבת הינוח משאר עבודות דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[א] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[ב] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[ג] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[ד] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[ה] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[ו] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[ז] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[ח] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[ט] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[י] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[יא] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[יב] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[יג] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[יד] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[טו] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[טז] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[יז] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[יח] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[יט] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

א) לעיל כו:
ט ^[א] ע"י פרש"י

סנהדרין ג: ד"ה מרגלא,

א) פסחים כד: [לז]. כימות כג:

ד) פסחים פט. סנהדרין ד, ד

ה) [מנחות מד:] ספרי ראה

עז, לקמן כב:, ו) לעיל כח:

ו) לעיל כז:, ח) [פסחים לה:

מנחות כה:] ט) [לעיל לא:]

‏‏

תורה אור השלם

1. לא תובח לזיחה אלהיך שור ושה אשר זקקה בו מום כל דבר רע כי תועבת זקקה אלהיך הוא:
דברים י, א
2. ודפפש אשר תאכל בשר מזבח השלמים אשר לזיחה וטמאיו עליו וגברתה דפפש והוא מעמקה:
ויקרא ז, כ
3. וגשית עלמין דבשר ודקס על מזבח זקקה אלהיך ודם זקריך ישפך על מזבח זקקה אלהיך ודבשר תאכל:
דברים יב, כו

‏‏

שינויי נוסחאות

[א] צ"מ מוחק מינות היא חייב, וגורם פסולה ונכחסי' שמדעי ודקינן לא נמלא גי' זו:
[ב] צ"מ רבא ממוקם רבי אבא ככל הסוגיא (וכמקון למאד מינות אמר רבא צמחסי'), ועי' דק"ס:
[ג] מינת הוא למא צמחסי' וכדו' ג' הא, וע"ע ליקוים צמס ועי"ן:
[ד] גי' ע"מ לרבא, (דמעיל אומ צ'), ו"ע ממוקם צמכות די ע"א דרעב לא רלא את רב הונא עי"ש (דק"ס). וכי"ל הגוי' איתביה רב אחא רבי הונא לרבא:
[ה] לעיל כ"ו ע"כ אח"א חישב ליתן וכו' (הגרי"ם:
[ו] צ"ל שירלא (י"עב"ם):
[ז] צ"ל למחר פיגול אמר (יב"ד וק' וכיה ברש"י. דק"ס:
[ח] צ"ל מיפגיל (רא"ם. וכיה ברש"י):
[ט] פ"ל מחק ממלן ועד שיק פירק (ש"ם וגלוי'):
[י] שנתנן מתנה (ש"ם:
[יא] צ"ל אם חיסר (ב"ריו ור"י א'):
[יב] צ"ל חיסר (ב"ריו. ורש"י. ועי' קול המצי"י) וד' משי"כ לישב הטעם שגלעמי:
[יג] כאילו ממקן (ש"ם וכו' ברש"י:
[יד] צ"ל פסול (ש"ם:
[טו] להניחו למחר או להוציאו לחזן שחזרו וכו' (ב"ר. וכי"ו ברש"י:
[טז] קרבו (ש"ם:
[יז] וקבעא (ש"ם:
[יח] מינות פיגול לא חייאל ממקן (ב"ר, ע"י:
[יט] ממוחשבתו הראשונה והיא היתה לשון פיגול (ב"ר:
[י"א] והאחת (ב"ר:
[יב] ליה אלא לא הוי פיגול דזריקה דלא שריא בשר באכילה לא מייתי לידי פיגול וקתני חזר וחישב כו' אלא לא מייקבע ות בפיגול כליל (שםכ"י. וכיה בב"ר:
[יג] מחשבת אכילה פסולה (ב"ר:
[יד] צ"ל ממוחשבת (ש"ם:
[טו] מפגיל ואע"ג דהשטא (ש"ם וכתח"י:
[יז] הורמו (ד"ו פ"ס וש"ח:
[יח] צ"ל מדלא (ש"ם וצ"ק:
[יט] צ"ל בהך מחשבת אכילה (ש"ם. הגרי"ב). וגירסת רל"ט בהך מחשבת אכילת טמאים איסור דבר אחר וכו':
[כ] כלן הס"ד ומר"ד אשר לה, וגריך לזקוקי וכו' כצ"ל (רא"ם:
[כא] מינות לקמן וכפר נמחקות, וצ"ל כיון דמכשרי בהטאת ומכפר אע"פ כו', וכס"א ממינת לקמן עד מינת אחד לתא. וגי' ל"ק כיון דמכשרי אף בהטאת וליף לקמן מוכפר אע"פ כו':
[כב] שותים נמחק. וצ"ל שעשאן הכותב (צ"ק:
[ל] אמרי לב"ה (ש"ם):

‏‏

שיטה מקובצת

אמר רבא דבר רע. מינה דל"כ

אפי' מחשבת חזן למקומו

ושלא לשמו דפסח וחסלת לא חזיא מפיוול טעמיה דרכא, ואי משום דגלי קרא לא יערב צו מחשבת אחיות א"כ אפי' מחשבת הינוח נמי, וי"ל דהא דקאמר הנה שהוקבע לפיגול לא קאי לכולהו מחשבות דלעיל צמתני' אלא אלהניח דמו למחר כיון שחזר ומשב לזרוק למחר אין או עירוב מחשבות אלא עירוב מחשבתו ראשונה דלהניח ולזרוק דמו קאמר וקנא קשה דמשעת דקאי אכילת ממני' גם אלאזילאו (לחזן או להניח) למחר (בחזק) כמו שהוכר בקועטער, לך נראה למתריס דהא דגלי דעירוב מחשבות מולא מידי פיגול היינו דוקא צמחשבת הכמועות צנטקס דסייע חזן למקומו או שלא לשמו אכל מחשבת הינוח דימספאל מנסרל לא. וא"מ א"כ אח"א ליטריך להאי מדע דקאמר רבא וי"ל שלא בלמוד אותו פסול מחשבת הינוח משאר עבודות דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[א] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[ב] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[ג] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[ד] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[ה] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[ו] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[ז] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[ח] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[ט] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[י] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[יא] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[יב] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[יג] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[יד] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[טו] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[טז] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[יז] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[יח] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר:

^[יט] דמצי בקאי' ועוד שלא תאמר שהל"ה כשר: